

II — YARGITAY CEZA KARARLARI

KİRA İHTİKÂRI — KİRA BEDELİNİN TAYİNİ

Özü : Gayrimenkul 939 dan önce kiraya verildiğine göre bu cihet tetkik edilerek kira bedelinin 939 kirasına kanuni zam yapıldıktan sonra tutacağı miktarı aşip aşmadığının araştırılmaması ve sanığın lehine olan belediye encümeni kararının kabul edilmemesi yolsuzdur.

6570 Sayılı kira kanunu, 16.

Hadise - Hüküm : 6570 sayılı kanuna muhalefetten maznun Mehmet İsmet Onarı hakkında yapılan duruşma sonunda : Maznunun sahibi bulunduğu evini fazla fiatla kiraya verdiği sabit olduğundan hareketine uyan adı geçen kanunun 16 ncı maddesi ve T. C. K. nunun 89 uncu maddesi gereğince altı ay müddetle hapis ve 3600 lira ağır para cezasıyla mahkûmiyetine ve bu cezasının da teciline ve kendisinden 189 lira yarım harç alınmasına Kütahya asliye ceza mahkemesince hüküm verilmiştir.

3. C. D. Kararı : Maznun gayrimenkulünü 1939 tarihinden evvel kiraya vermeğe başladığını bildirdiğine göre bu cihet tahkik edilerek, kira bedelinin 1939 kirasına kanunî zam yapıldıktan sonra baliğ olacağı miktarı tecavüz edip etmediğinin araştırılması gerekeceğinin teemmül olunmaması ve Belediye encümenince gayrimenkulün kira bedeli 3/11/1955 tarihinde 100 lira ve 10/2/1956 tarihinde de 165 lira olarak takdir edildiği halde maznun lehine olan belediye encümeni kararının kabul edilmiyerek aleyhe tecelli eden kararın hükme esas ittihaz edilmesi sebebinin ve maznunun gayrimenkulüne sonradan 100 numara ilâve ettirdiği, muşamba döşettiği ve telefon koyduğu yolundaki müdafaasının izahsız ve tetkiksiz bırakılması yolsuzdur. (Mahkeme kararında ısrar etmiştir.)

C. G. K. : Dosya mündericatinâ göre 24/5/1956 tarihli belediye encümeni kararında bu gayrimenkulün büro ve ticarethane olarak kullanılması halinde (200) lira aylık kiraya tahammülü olduğu bildirilmiş ve azot sanayii işlerinde kullanmak üzere kiraladığı anlaşılmış bulunmasına nazaran kiraya verildiği ileri sürülen aylık 165 liranın takdir edilen 200 liranın dúnunda kalmasına rağmen ne suretle ihtikâr teşkil ettiğinin düşünülmemesi ve bu hususun münakaşa ve izahsız bırakılması yolsuz ve hususî daire ilâmında gösterilen bozma varit olup uymak gerektirken bazı müllâhazalarla evvelki hükümde ısrara karar verilmesi yolsuz ve maznunun tem-

yiz itirazları yerinde görülmüş olduğundan mezkûr hükmün tebliğnamede yazılı mütalâa veçhile bozulmasına 23/9/1957 tarihinde ittifakla karar verildi.

8

Y. Ceza G. K. K. 23/9/1957 E. 93 K. 94.

MİLLÎ KORUNMA — İHTİKÂR — UNSUR

Özü : Sanığın hareketinde ihtikâr suçunun unsurları mevcut olup olmadığından takdirinden zühul edilmesi yolsuzdur.

Hadise - Hüküm : Matlup vasıfları haiz olmıyan tereyağını hususî tereyağı yazılı kâğıtlara sarıp satışa arz etmek suretiyle milli korunma kanunu hükümlerini ihlâl eylediği iddiasıyla maznun Hayri Saygılı'nın yapılan muhakemesi sonunda : Bereatine Bandırma asliye ceza mahkemesince karar verilmiştir.

5. C. D. Kararı : Sanığa isnat olunan hususî vasıfta olmıyan ucuz tereyağını bu vasıfta olduğunun beyaniyle fazla fiyat üzerinden satmaktan ibaret bulunduğu ve gıda maddeleri nizamnamesinde tesbit edilen hususî tereyağı vasfından birisi de asitide derecesinin % 3. ü geçmemesi hususu bulunup maznunun tereyağında asidite miktarının % 9,9 olduğuna göre asitide miktarı arizi olmadığı takdirde maznunun satışa arzettiği tereyağının hususî olduğunun kabulüne imkân bulunup bulunmadığı ve nümunesinin usulüne uygun alınmamış bulunması halindedey asitide derecesinin aynı olup olmayacağı, yani yağın her noktasında asit miktarının aynı bulunup bulunmadığı ve ayın 19 unda alınmış olan nümunenin 26 sında tahlil yapılmış bulunmasına nazaran aradaki yedi günlük müddetin muhafaza şartlarına riayet edilmediği takdirde asit miktarına müessir olup olmayacağı hususu ilgili makamlardan esaslı şekilde tahkik edildikten sonra nümunenin usulüne uygun olarak alınmamış olması halinin yağ vasfının tayinine mani olup olmayacağı, mani olmadığı takdirde alınan neticelere göre yağın hususî vasıfta bulunup bulunmadığının ve binnetice maznunun hareketinde ihtikâr suçunun unsurlarının mevcut olup olmadığından takdiri icabederken zühul olunması, kanuna aykırı olduğundan bahisle bozulmuştur. Mahkeme. evvelki hükümde ısrar etmiştir.

C. G. K. Kararı : Dosya mündericatına göre hususî daire ilâmında gösterilen bozma varit olup uymak gerekirken bazı düşünceler serdile evvelki hükümde ısrara karar verilmesi yolsuz ve C. Müddeiumumiliğinin temyiz itirazları yerinde görüldüğünden tasdik istiyen tebliğname mütalâasının reddiyle mezkûr hükmün bozulmasına 21/10/1957 tarihinde ekseriyetle karar verildi.

Ceza G. K. 21/10/1957 tarih E. 5/107 K. 107.

MİLLİ KORUNMA — İHTİKÂR — FİAT TESBİT EDİLMEMESİ

Özü : Fazla fiatla satıldığı iddia edilen mal için hadise tarihinde azami satış fiatı veya kâr haddi tayin edilmiş olup olmadığının araştırılmaması yolsuzdur.

Milli KU Ka. 31 - 2, 57, 31 - 4, 57 - 3.

Hadise - Hüküm : Fatura mükellefiyetine riayet etmedikleri ve ihtikâr teşkil eden fiatla satışa üzümler arzettikleri bilmuhakeme sabit olan maznun Salih Korkmaz, Hurşit Korkmaz, Ali Zehirin fiillerine uyan milli korunma kanununun 31/2-4, 57/4, 31/4, 57/7-3 üncü maddeleri gereğince hapis ve ağır para cezaları ve ferî cezalarla tecziyelerine ve hüküm hütlâsasının radyo ile neşir ve ilânına dair Bulancak asliye ceza mahkemesince karar verilmiştir.

5. C. D. Kararı : Yapılan duruşmaya, delillere ve tetkik olunan dosya mündericatinâ göre maznunlardan Salih Korkmazın fatura vermemek ve diğer maznun Ali Zehirin de satışa arzettiği üzümleri faturasız satın almak suçlarının sübutuna karşı ileri sürdükleri temyiz itirazları yerinde görülmemiştir. Ancak 1 - **Hadise tarihinde** yaş üzüme azami satış fiatı veya kâr haddi tayin edilmiş olup olmadığı araştırılmaksızın Salih Korkmaz ve Hurşit Korkmaz haklarında fazla fiatla satışa arzdan mahkûmiyet kararı verilmesi, 2 seyyar satıcı ve küçük esnaf bulunan maznunlar hakkındaki hükmün gazete ve radyo ile neşirini icabettiren sebeplerin hüküm yerinde izah edilmemesi, kanuna aykırı bulunduğu bahsiyle bozulmuştur.

Mahkemece yeniden yapılan muhakeme sonunda : milli korunma kanununun 63 üncü maddesinin açık izahatından kolayca anlaşılacağı veçhile bu kanuna göre verilen ve kesinleşen hükümlerin neşir ve ilânından maksat iktisadî ve ticarî hayatı nizamlamak ve yolsuzlukları önlemek maksadına matuf bulunduğu bedihi olan bu kanunun hassasiyetle tatbik edildiğini efkârı umumiyeye duyurmak ve aynı zamanda diğer alâkahılar içinde bir ibreti müessire teşkil etmesini temin içindir. Ancak vazu kanun suçun işlendiği mahalle göre ehemmiyetsiz olan ve neşirinden fayda umulmayan küçük hadiseleri istisnai olarak neşirden muaf tutulmasını hâkimin takdirine bırakmıştır ki her hangi bir hadisenin dolayısıyla milli korunma kanununa göre işlenen bir fiilin suçun işlendiği mahallin iktisadî şartlarının gözönünde bulundurulması icabedeceği muhakkaktır. Suçun işlendiği Bulancak kazası küçük bir kaza merkezi olup iktisadî ve ticarî faaliyetleri mahduttur. Bu sebeple küçük de olsa bir ihtikâr hadisesi dolayısıyla milli korunma kanununa muhalif her fiilin mevcut iktisadî ve ticarî şartlara göre küçük Bulancak kazası için ehemmiyeti haiz olduğu aşikâr bulunduğu cihetle bu husus nazara alınarak mahkemece 63 üncü maddenin açık sara-

hatı karşısında ittihaz olunan kararın radyo ile neşir ve ilânına karar verilmiş ve hükmün radyo ile ilânını mucip sebeplerin karar yerinde izahına bir lüzum ve zaruret görülmemiş olduğundan ve saireden bahisle temyiz ilâmında bu noktaya müteallik (2) sayılı bozma sebebine ademi itibala evvelki hükümde ısrara karar verilmiştir.

C. K. Kurulu Kararı :

Dosya mündericatına, gösterilen mucip sebeplere ve takarrür etmiş olan içtihada göre hükmün ısrar ciheti yerinde görüldüğünden uyularak verilen ve aynı zamanda temyiz edilen diğer kısım hakkında temyiz tetkikatı icra edilmek üzere 5 inci ceza dairesine tevdi edilmesi için dosyanın C. Baş müddeiumumiliğine iadesine 28/10/1957 tarihinde ekseriyetle karar verildi.

C. G. K. 28/10/1957 tarih E. 5/108 K. 108.

MİLLİ KORUNMA — İHTİKÂR

Özü : Sanığın aleyhindeki zan ve şüpheyi aşmayan ve lehindeki deliller red ve talil edilmeden mahkûmiyete karar verilmesi yolsuzdur.

Milli K. Ka. 31-2 A, 57 - 2 - 3.

Hadise - Hüküm : Fazla fiatla gazyağı satmak suretiyle milli korunma kanununa muhalif harekette bulunduğu iddiasile maznun Yuvanoglu Peyro Karaeftimoğlunun fiiline uyan milli korunma kanununun 6731 sayılı kanunla değişen 31/2-A 57/2-3 ve ceza kanununun 56 ve 59 uncu maddeleri gereğince on ay ağır hapis (833) lira 30 kuruş ağır para cezası ve fer'î cezalarla tecziyesine İstanbul toplu milli korunma mahkemesince hüküm verilmiştir.

5. Ceza D. Kararı : 1299 doğumlu olup yaşı ilerlemiş bulunan maznun hadise sırasında koçon'un bulunduğu odada bulunmakla beraber hamal İsmail Yılmaz tarafından muhbir Dursun Ali Eraydından alınarak miktarı bildirilmeden koçoğa tevdi olunan para mukabilinde aldığı (32) litrelik gazyağına ait fişin maznun Koço tarafından doldurulması işiyle alâkadar olduğuna ve 21 santim kadar aralık bırakılan oda kapısından hamal İsmail Yılmazla Koço arasındaki muhavereyi dinlemekte olan muhbir Dursun Ali Eraydının Koçoğa verilen paranın nereye konduğunu kontrol ettiği sırada keşfen tesbit edildiği üzere 80 derece eğilerek kapıdaki o camdan ayrıca patron petronun da verilen parayı gördüğüne ve tanzim edilen fiş muhtevasına muttali olduğuna mütedair ifadesi mesnetsiz bu-

lunması ve ittilâi ifade eden bir hareketinin zikredilmemesi itibariyle şüphe derecesini aşmamakta ve ilk ifadelerinde bu hususu tasrih etmiyen **Dursun Ali Eraydın**ın duruşmadaki şahadetinin daha ziyade zan ve tahmine dayandığı umulmakta olduğundan maznun lehinde bulunan deliller red vetalil edilmeksizin ve her gün müteaddit satış muamelesi yapmakta olan bir müessesede çalışan hamal **İsmail Yılmazla Koço** arasındaki konuşma sırasında dalgın bir vaziyette bulunmıyarak kanuna muhalif şekilde cereyan eden muamele ve muhavereye muttali ve binnetice asgari ölçüde fiili tasvip ettiğini gösterir deliller irae ve hüküm yerinde etrafiyle münakaşa olunmaksızın ve tercih sebepleri tebarüz ettirilmeden yazılı şekilde hüküm tesisi, kanuna aykırı olduğundan bahsiyle bozulmuştur. Mahkeme evvelki hükümde ısrar etmiştir.

C. G. K. Kararı : Dosya mündericatına nazaran hususî daire ilâmında gösterilen bozma sebebi yerinde olup buna uymak gerekirken evvelki hükümde ısrara karar verilmesi yolsuz ve maznunun temyiz itirazları varit bulunduğundan tasdik isteyen tebliğnamede yazılı mütalâanın reddine ve zikri geçen ısrar hükmünün bozulmasına ve bozma sebebine göre başka hususlardan dolayı mevkuf veya mahbus bulunmadığı takdirde maznun **Petro Karaettimoğlunun** hemen tahliyesinin temini lüzumunun **C. Baş Müddeiumumiliğine** bildirilmesine 7/10/1957 tarihinde ekseriyetle karar verildi.

C. G. Kurulu K. 7/10/1957 E. 94 K. 102.

FAİZCİLİK — DELİL

Özü : Sanığın faizle para verdiği şahadetle sabit olduğuna göre ve rilen mahkûmiyet hükmü kanuna uygundur.

5841 Sayılı kanun 17.

Hadise - Hüküm : Tefecilik yapmaktan maznun **Mustafa Çirçi** hakkında yapılan duruşma sonunda : izin almaksızın muhtelif şahıslara faizle ikrazatta bulunduğu ve bunu itiyat haline getirdiği sabit olduğundan 5841 sayılı kanunun 17 inci maddesi gereğince bir ay hapis ve 500 lira ağır para cezasıyla mahkûmiyetine ve iki sene müddetle amme hizmetlerinden memnuiyetine dair **Gürün S.** ceza mahkemesince karar verilmiştir.

5. C. D. Kararı : Amme şahitlerinden **Mehmet Ali Kızılkaya** ifadesinde maznundan **Osman Çay** ve **Hacı Karakaşın** kefaletiyle borç para aldığı ve diğer şahit **Ocman Çay** ise **Mehmet Ali Kızılkaya** için maznundan para almayı maznunun kardeşi **Hamzadan** aldığı söylemelerine göre

yukarıda ismi geçen Hacı Karakaşın istimai ve Mehmet Ali ile Osmanın müvacehelerinin icrası suretiyle tahkikatın derinleştirilmesinden sonra neticesine nazaran hadisede suç unsurlarının bulunup bulunmadığının düşünülmemesi yolsuzdur. Mahkemece yeniden yapılan muhakeme sonunda : sanığın faizle para verdiği şahadetle sabit olduğundan ve bu şahadet karşısında şahit Osman Çayın bunu bilmesi icap ederken bilmediği yolundaki beyanı gayri samimi ve maznunu himaye gayesine matuf bulunduğundan ve saireden bahsiyle evvelki hükümde ısrar edilmiştir.

Ceza Genel K. Kararı :

Dosya mündericatına, gösterilen mucip sebeplere ve mahkemenin tecelli eden kanaat ve takdirine göre ısrar hükmü yerinde olduğundan maznun vekilinin varit görülmeyen temyiz itirazlarıyla bozma isteyen tebliğname mütalâasının reddiyle mezkûr hükmün tasdikine 16/12 1957 tarihinde ittifakla karar verildi.

Y. C. G. K. 16/12/1957 tarih E. 138 K. 145.